

На основу члана 90. тачка 2. Устава Републике Србије, а у вези са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 66/91, 83/92 и 53/95), Законом о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима ("Службени гласник РС", број 44/77), Законом о превозу у друмском саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 46/95, 66/95 и 66/01) и Законом о железници ("Службени гласник РС", бр. 38/91, 41/91, 53/93, 67/93 и 48/94),

Влада Републике Србије, доноси

Уредбу о превозу опасних материја у друмском и железничком саобраћају

Уредба је објављена у "Службеном гласнику РС", бр. 53/2002 од 3.9.2002. године.

Члан 1.

Овом уредбом ближе се прописују услови и начин обављања превоза опасних материја у друмском и железничком саобраћају и надзор над обављањем овог превоза на територији Републике Србије.

Члан 2.

Опасне материје, у смислу ове уредбе, јесу материје прописане Европским споразумом о међународном превозу опасних материја у друмском саобраћају (у даљем тексту: ADR) и Међународним правилником о превозу опасних материја на железницама (у даљем тексту: RID), и то:

- 1) класа 1 - експлозивне материје и артикли;
- 2) класа 2 - гасови;
- 3) класа 3 - запаљиве течности;
- 4) класа 4.1 - запаљиве чврсте материје;
- 5) класа 4.2 - материје склоне самозапаљењу;
- 6) класа 4.3 - материје које у додиру са водом ослобађају запаљиве гасове;
- 7) класа 5.1 - оксидирајуће материје;
- 8) класа 5.2 - органски пероксиди;
- 9) класа 6.1 - отровне материје;
- 10) класа 6.2 - инфективне материје;
- 11) класа 7 - радиоактивне материје;
- 12) класа 8 - корозивне материје;
- 13) класа 9 - остале опасне материје и предмети.

Опасне материје обухватају и материје и предмете који могу бити готов производ, полупроизвод, међупроизвод, нуспроизвод, сировине или отпад, а имају карактеристике опасних материја и у току превоза могу довести до угрожавања живота и здравља људи и загађивања животне средине (у даљем тексту: опасан отпад).

Превоз опасних материја, у смислу ове уредбе, обухвата паковање, предају опасних материја на превоз, вршење превоза опасних материја, испоруку опасних материја, мере које се морају предузети у припреми опасних материја за превоз при паковању, утовару, истовару, вагању, утакању, претакању, истакању и другим успутним манипулацијама са опасним материјама, као и примопредаја транспортних средстава.

Члан 3.

Превоз опасних материја врши се на начин да се не доведе у опасност живот и здравље људи, не загади животна средина, обезбеде и предузму мере заштите од удеса и друге мере утврђене законом.

Члан 4.

Предузеће, друго правно лице и предузетник може да обавља превоз опасних материја у друмском саобраћају ако:

- 1) је регистровано за обављање делатности превоза опасних материја;
- 2) располаже одговарајућим превозним средствима за превоз опасних материја;
- 3) има стручно оспособљена лица за обављање превоза;
- 4) има одобрење за превоз опасних материја;
- 5) испуњава услове за превоз прописане ADR-ом.

Предузеће може да обавља превоз опасних материја у железничком саобраћају ако испуњава услове из става 1. тач. 2, 3. и 4. и услове прописане RID-ом.

Члан 5.

Превозна средства којима се превозе опасне материје морају бити технички исправна, конструисана, израђена, опремљена и обележена у складу са прописаним стандардима.

Члан 6.

Опасне материје могу да превозе само лица која су за руковање и превоз опасних материја стручно оспособљена.

Стручно оспособљавање лица из става 1. овог члана обављају овлашћене организације.

Члан 7.

За превоз опасних материја класе 1, 6, 7. и опасног отпада издаје се посебно одобрење, осим ако се превоз обавља под "режимом малих количина" које су дефинисане ADR-ом односно RID-ом.

Одобрење за превоз опасних материја класе 1. у друмском и железничком саобраћају издаје Министарство унутрашњих послова.

Одобрење за превоз опасних материја класе 6, у друмском и железничком саобраћају издаје Министарство саобраћаја и телекомуникација.

Одобрење за превоз опасних материја класе 7. и опасног отпада у друмском и железничком саобраћају издаје Министарство за заштиту природних богатстава и животне средине.

Ако опасна материја има особину због које се може сврстати у опасну материју класе 1, 6, 7. или опасан отпад, таква материја се може превозити само уз одобрење надлежног министарства.

За превоз осталих класа опасних материја не издаје се посебно одобрење, већ се њихов превоз врши у складу са условима прописаним ADR-ом, односно RID-ом.

Члан 8.

Надлежно министарство може донети акт о одузимању одобрења за обављање делатности превоза опасних материја ако се предузећу, другом правном лицу, односно предузетнику изрекне новчана казна за прекршај због неизвршавања обавеза из ове уредбе.

Члан 9.

Захтев за издавање одобрења за превоз опасних материја класе 1. подноси пошиљалац опасне материје.

Захтев из става 1. овог члана садржи:

- 1) назив, односно лично име и адресу пошиљача;
- 2) врсту, технички назив, количину и начин паковања опасне материје;
- 3) назив и адресу произвођача опасне материје;
- 4) назив, односно лично име и адресу превозника;
- 5) датум и време почетка превоза, релацију кретања и крајње место превоза;
- 6) назначење врсте и ознаку превозног средства;
- 7) назив, односно лично име и адресу примаоца;
- 8) посебне мере безбедности за време превоза опасне материје.

Уз захтев из става 1. овог члана пошиљалац опасне материје дужан је да приложи:

- 1) сертификат о исправности превозног средства издат од стране акредитоване и овлашћене организације;
- 2) сертификат о стручној оспособљености лица која рукују опасним материјама и која учествују у превозу;
- 3) одобрење за набавку опасних материја из класе 1. издато од стране органа унутрашњих послова надлежног према месту употребе, тих материја;
- 4) доказ о осигурању из члана 17. ове уредбе.

Члан 10.

Захтев за издавање одобрења за превоз опасних материја класе 6. као и опасних материја из члана 7. став 5. подноси пошиљалац опасне материје.

Захтев из става 1. овог члана садржи, нарочито:

- 1) назив, лично име и адресу пошиљача;
- 2) назначење врсте и ознаку превозног средства;
- 3) релацију (превозни пут) кретања;
- 4) посебне мере безбедности за време превоза опасне материје.

Министар саобраћаја и телекомуникација ближе ће прописати садржину захтева из става 1. овог члана.

Уз захтев из става 1. овог члана пошиљалац опасне материје дужан је да приложи:

- 1) упутство о посебним мерама безбедности, односно заштите при превозу и о начину поступања приликом удеса које издаје овлашћена организација;
- 2) сертификат о исправности превозног средства издат од стране акредитоване и овлашћене организације;
- 3) сертификат о стручној оспособљености лица која рукују опасним материјама;
- 4) доказ о осигурању из члана 17. ове уредбе.

Члан 11.

Захтев за издавање одобрења за превоз опасних материја класе 7. подноси пошиљалац опасне материје.

Захтев из става 1. овог члана садржи, нарочито:

- 1) назив и адресу корисника радиоактивне материје;
- 2) назив и адресу превозника радиоактивне материје;
- 3) врсту радиоактивне материје и њену укупну радиоактивност;
- 4) врсту, тип и регистарски број возила опремљеног за превоз радиоактивне материје, односно одговарајућу ознаку код железничких возила;
- 5) релацију (превозни пут) кретања превозног средства од места предаје радиоактивне материје до места коришћења;
- 6) назив и адресу примаоца и намену коришћења радиоактивне материје;
- 7) датум и време почетка превоза.

Уз захтев из става 1. овог члана, пошиљалац је дужан да приложи:

1) мишљење овлашћене организације о испуњености прописаних услова за превоз радиоактивне материје;

2) сертификат о исправности превозног средства издат од стране акредитоване и овлашћене организације;

3) сертификат о стручној оспособљености лица која рукују радиоактивним материјама и која учествују у превозу;

4) упутство о посебним мерама безбедности, односно заштите при превозу и о начину поступања приликом удеса које издаје овлашћена организација;

5) доказ о осигурању из члана 17. ове уредбе.

Члан 12.

Захтев за издавање одобрења за превоз опасног отпада подноси пошиљалац опасног отпада.

Захтев из става 1. овог члана садржи, нарочито:

1) назив, лично име и адресу пошиљаоца опасног отпада;

2) назначење врсте и ознаку превозног средства;

3) релацију (превозни пут) кретања;

4) посебне мере безбедности за време превоза опасног отпада.

Министар за заштиту природних богатстава и животне средине ближе ће прописати садржину захтева из става 1. овог члана.

Уз захтев из става 1. овог члана, пошиљалац опасног отпада дужан је да приложи:

1) мишљење овлашћене организације о испуњености прописаних услова за превоз опасног отпада;

2) сертификат о исправности превозног средства издат од стране акредитоване и овлашћене организације;

3) сертификат о стручној оспособљености лица која рукују опасним отпадом и која учествују у превозу;

4) решење о категорији опасног отпада;

5) упутство о посебним мерама безбедности, односно заштите при превозу и о начину поступања приликом удеса које издаје овлашћена организација;

6) доказ о осигурању из члана 17. ове уредбе.

Члан 13.

Министарство надлежно за издавање одобрења за превоз опасних материја може, по потреби, да нареди предузимање посебних мера безбедности при превозу (правац и траса кретања, специјализована пратња пошиљаоца или превозника, пратња полиције и др.).

Члан 14.

У превозу опасних материја у друмском саобраћају, Министарство унутрашњих послова или правно лице које ово министарство одреди, дужно је да обезбеди возила за специјалне намене и одговарајућу опрему у случају потребе за пратњом и учешћа у санацији удеса.

У превозу опасних материја у железничком саобраћају, Јавно предузеће ЖТП "Београд" дужно је да обезбеди железничка возила за специјалне намене и опрему у случају потребе за пратњом и учешћа у санацији удеса.

Члан 15.

Предузеће или друго правно лице и предузетник које се бави превозом опасних материја дужно је да изради план заштите од удеса, спроводи превентивне и друге мере управљања ризиком од удеса у зависности од количине, врсте и карактеристика опасних материја у превозу и у случају удеса да организује и спроведе прописане мере реаговања на удес.

Сагласност на план заштите од удеса издаје министарство надлежно за издавање одобрења за превоз опасних материја.

Члан 16.

Предузеће, друго правно лице и предузетник дужно је да у случају настанка удеса са опасним материјама одмах обавести Министарство унутрашњих послова, које без одлагања о томе обавештава Републички центар за обавештавање, а Републички центар за обавештавање обавештава надлежна министарства.

Члан 17.

Власник робе, односно носилац права коришћења исте је дужан да посебно осигура опасну материју за случај штете причињене трећим лицима услед смрти, повреде тела или здравља, оштећења или уништења ствари и имовине или загађења животне средине у току превоза.

Осигурање мора да обухвати и трошкове интервенције у случају удеса и санације последица насталих удесом.

Члан 18.

Кретање возила са опасним материјама кроз заштићене зоне (зоне санитарне заштите изворишта воде за пиће, заштићена природна добра и др.) врши се на начин прописан посебним актом који доносе министар унутрашњих послова, министар саобраћаја и телекомуникација и министар за заштиту природних богатстава и животне средине.

Члан 19.

Надзор над спровођењем ове уредбе врше Министарство унутрашњих послова, Министарство саобраћаја и телекомуникација и Министарство за заштиту природних богатстава и животне средине.

За превоз у друмском саобраћају:

- 1) за класе 1, 2, 3, 4. и 5. Министарство унутрашњих послова;
- 2) за класе 6, 8. и 9. Министарство саобраћаја и телекомуникација;

3) за класу 7. и опасни отпад Министарство за заштиту природних богатства и животне средине.

За превоз у железничком саобраћају:

1) за класу 1. Министарство унутрашњих послова;

2) за класе 2, 3, 4, 5, 6, 8. и 9. Министарство саобраћаја и телекомуникација;

3) за класу 7. и опасни отпад Министарство за заштиту природних богатства и животне средине.

Члан 20.

Поред овлашћења утврђених посебним прописом, у вршењу инспекцијског надзора, надлежно министарство овлашћено је да:

1) нареди да се утврђене неправилности отклоне у одређеном року;

2) забрани даљи превоз или руковање опасним материјама лицима која нису стручно оспособљена за превоз и руковање опасним материјама;

3) привремено забрани вршење појединих радњи у вези са превозом опасних материја ако нису испуњени прописани услови;

4) забрани предузећу, другом правном лицу, предузетнику или физичком лицу превоз опасне материје или привремено одузму превозно средство до окончања прекршајног поступка ако утврде да су у току превоза учињени пропусти у погледу предузимања мера безбедности;

5) наложи испитивање узорака опасних материја.

Ако се у вршењу инспекцијског надзора утврде неправилности које могу угрозити живот и здравље људи или изазвати загађење животне средине, министарство може, изузетно, предузети и мере из надлежности другог министарства из члана 19. ове уредбе, о чему ће одмах обавестити то министарство.

Члан 21.

Новчаном казном од 70.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице, ако:

1) превози опасне материје без одобрења надлежног министарства (члан 7);

2) у превозу опасних материја не предузима наређене посебне мере безбедности у току превоза (члан 13);

3) посебно не осигура опасну материју за случај штете причињене трећим лицима у превозу (члан 17).

Новчаном казном од 7.000 до 10.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у предузећу, односно другом правном лицу.

Члан 22.

Новчаном казном од 70.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако:

- 1) превози опасне материје без одобрења надлежног органа (члан 7);
- 2) приликом превоза опасних материја не предузима наређене посебне мере безбедности (члан 13);
- 3) посебно не осигура опасну материју за случај штете причињене трећим лицима у превозу (члан 17).

Новчаном казном од 7.000 до 10.000 динара за прекршај из става 1. тачка 1) овог члана казниће се физичко лице.

Члан 23.

Министар унутрашњих послова, министар саобраћаја и телекомуникација и министар за заштиту природних богатстава и животне средине ближе ће прописати начин спровођења контроле у превозу опасних материја у железничком и друмском саобраћају.

Члан 24.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије"

05 број 011-12585/2002-003

У Београду, 2. септембра 2002. године

Влада Републике Србије

Потпредседник,

Душан Михајловић, с.р.